

Олександр Козинець

ЛАСТОВИННЯ

поезії

Київ

УДК 821.161.2'06
К59

Усі права застережено. Відтворювати будь-яку частину цього видання в будь-якій формі та в будь-який спосіб, зокрема електронно, без письмової згоди правовласників заборонено.

Козинець, Олександр
К59 Ластовиння: збірка поезій / Олександр Козинець.
Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 384 с.
ISBN 978-617-520-417-7

Ластовиння — зазвичай руді цяточки на шкірі, які є в деяких людей. Яскравіше проявляються переважно навесні. Нині тіло всієї країни має «ластовиння» війни: на стінах будинків, наших полях, дитячих садочках, школах, лікарнях, навіть на наших мріях.

Збірка складається з двох частин і побудована так, щоб від непростих емоцій на початку (вірші війни) читач поступово прийшов до світла, радості, добра та любові (вірші миру).

Для читачів від 16 років.

УДК 821.161.2'06

ISBN 978-617-520-417-7

© Олександр Козинець, 2023

© Видавництво Ліра-К, 2023

З вірою у світло й перемогу добра

У дитинстві мені хотілося, щоб у мене був рудий друг. Адже всіх рудих людей, особливо з ластовинням, у свої п'ять років я вважав людьми, поцілованими сонцем. Вірив, що вони вирізняються серед інших величезним запасом світла, тепла й енергії. Але такий друг у мене так і не з'явився.

У підлітковому віці багато наслухався й начитався про рудих дівчат та жінок. Може, через відгомони середньовічних забобонів та інформацію про неприборкуваний характер рудоволосих дівчат я довго ставився до них з обережністю. Ще й знайомі не раз наголошували: за часів полювання на відьом, у XVI-XVII століттях, скільки жінок у Європі було спалено на вогнищах лише через те, що вони були рудоволосими!

Століття минали, люди змінювалися, а з появою різноманітних фарб для волосся «рудих» дівчат стало значно більше. Навіть веснянки люди навчилися домальовувати, аби додати екзотики до своєї зовнішності. Далі можна було б навести ще багато цікавих фактів про рудих людей. Наприклад, про те, що гітлер забороняв рудим одружуватися, щоб запобігти народженню потомства з відхиленнями. Чи повідати вам про «джинджерфобію» – боязнь рудих людей та «джинджеризм» – залякуван-

ня рудих та навмисне недобре ставлення до них навіть у наші часи, але мова далі піде зовсім про інше.

Саме ластовиння стало для мене метафорою, яка покладена в основу концепції збірки. На тілі кожного з нас через війну, фізично й ментально, ще у 2014 році після перших пострілів та вибухів з'явилося «ластовиння». На жаль, 24 лютого 2022 року воно розрослося до нечуванних масштабів.

Уже дев'ятий рік мене, як і кожного, бентежить тема війни. Не минало й місяця, щоб за цей час я не думав та не писав про війну.

Збірка поезій «Ластовиння» складається з двох частин. У першій зібрані вірші війни (2014–2022 рр.), у другій – вірші миру (переважно поезії 2019–2020 рр.). Символічно й те, що «мирних» віршів більше, адже війни колись закінчуються. Переконалий, що зовсім скоро ми переможемо й будемо жити в мирі 24/7, змінюючи роки та сезони, де незмінною лишатиметься перемога добра. Навіть звикнемо знову дивитися в небо на мирні літаки й спокійно реагуватимемо на гуркіт у хмарах. Наші діти знову спокійно спатимуть та поступово забудуть слово «сирена». Але до цього потрібно дожити. Зовсім трішки почекаати. А поки – вірити нашим ЗСУ, зміцнювати дух у молитві й посильно працювати, щоб наша країна функціонувала на всіх рівнях, зокрема й на культурному.

Перша частина збірки поділена на два розділи: у першому – вірші 2014–2021 рр., у другому – написані впродовж 2022 року.

Друга частина «Ластовиння» містить дванадцять розділів. Далі – коротко про кожен із них.

Перший розділ присвячений «ковідній» темі, нашим страхам та «теоріям змови».

Щоб не обтяжувати збірку війною та коронавірусом, **у другому розділі** зібрані вірші-присвяти столичній підземці. Колись, у межах проєкту «Поетичне метро» та реалізованої раніше збірки «Метро всередині нас», я написав кілька віршів про улюблені та знакові для мене станції метро. Більшість із них не увійшли до згаданих книжок. Тож усі поезії про метро нарешті побачать світ в одному розділі.

Без філософії та інтелектуальних роздумів свою творчість не уявляю. Філософські вірші об'єднав **у третій розділ**.

Письменниця Валентина Семеняк в одній із рецензій на мою творчість зазначила: «Читаючи Козинця, згадую Павла Тичину, Михайля Семенка, котрі були майстрами неологізмів та оказіоналізмів. Схоже на те, що Олександр Козинець сміливо продовжує їхню традицію». І таки продовжую. Свою «гру слів» зібрав **у четвертому розділі**.

Цікавий факт: більшість моїх читачів переконані, що я за освітою – філолог. Окрім того, що вітають мене з професійними святами філологів, ще й час від часу звертаються по допомогу як до мовного експерта. Мене це, звісно, тішить, але насправді більше спонукає зростати та вдосконалювати свою українську. «Філологічні» запити знайомих також надихають і на «філологічні» вірші. Вони зібрані **в п'ятому розділі**.

Тему циклів я вмістив у **шостий розділ** збірки. Я справді пишу зазвичай циклічно (у середньому над однією збіркою працюю рік), проте, як виявилось, віршів-циклів у мене не так вже й багато.

Моїми крилами та надійним захистом у житті є мій рід. **У сьомому розділі** (бо «сім» – сім'я) зібрані вірші, присвячені роду й родині.

«Я обіцяв не розповідати чужі історії у своїх віршах...» – є в мене текст, який так починається. Але все ж деякі з них розкажу. Чужі історії – **у восьмому розділі**. Як і несподівані експерименти: вірші, написані з цитат моїх читачів, також розміщені в цьому розділі.

Число «дев'ять» у нумерології символізує духовний шлях, служіння, самовідданість, таїнство мудрості й силу душі. Тож не випадково духовні вірші зібрані **в дев'ятому розділі**.

Десятий розділ «Ластовиння» присвячений порам року. Стародавні мислителі та філософи були впевнені, що число «десять» символізує сам Всесвіт та весь досвід, накопичений за час існування людського роду. От і я вмістив свої спостереження за змінами сезонів та настроїв у цей розділ.

Друзі іноді кажуть, що в мене є два типи віршів: зрозумілі та «дивні». Раджу вам прочитати поезії, зібрані **в одинадцятому розділі**, й самостійно вирішити, чи такі вони вже й дивні?

Якби структура збірки відповідала сценарію концерту, то можна було б сказати, що хедлайнером «Ластовиння» є любов та кохання. Як не крути, а світом керують

саме ці почуття. Цим величним почуттям, найоспіванішим упродовж століть усіма митцями, віддаю найпочесніше місце – фінал, **дванадцятий розділ**.

У минулих епохах війнами вихвалялися, у наші часи їх категорично засуджують та вважають неприпустимим способом розв'язання конфліктів.

Коли я пишу в соціальних мережах слова підтримки знайомим та друзям: «ми переможемо», мій телефон мене постійно виправляє: «ми перемогли». І таки переможемо! Зовсім скоро!

Залюбки перечитаю цю передмову в найближчому майбутньому. Особливо передостанній абзац. Знаю, що перемога буде за нами!

*З вірою у перемогу –
Олександр Козинець*

Ч А С Т И Н А І

В І Й Н А

РОЗДІЛ І.

ПОЧАТОК

(2014-2021)

Діти котять колеса

Діти котять колеса
Центральною площею міста.
Кров'ю відхаркує преса
Заклики сепаратистів.
Той, хто з мечем приходить –
Губить в собі людину.
Волю історія котить,
В небо голосить димом.
Молиться, вірить, палить,
Ділить зі світом горе.
Ідолів скільки впало –
Кожний про це говорить!
Потім напише преса:
«Люди ще чинять спротив».
Діти котять колеса –
Завтра така ж робота.

Я так довго мовчав

Я так довго мовчав, щоб не бути одним із тих,
Хто заради піару пише громадянську лірику.
Не був на Майдані, коли хотіли закрити мости,
Та знаю, що «Казку про Я...» написав Сашко Лірник.
І раніше не знав, що це – дух бойовий?
Я любив Україну у серці, а не публічно.
Сьогодні вклоняюся Сотні за те, що живий.
Без зайвого пафосу й гри. Лаконічно.
Про сльози казати, гадаю, наразі не час.
В кого рани живі, і так розуміє, про що я.
Висновки є. Правда, різні у кожного з нас.
Однак є і спільні: зброя – це завжди зброя!
Потопаючи нині у світлі пробачень-провин,
Хтось здійма синьо-жовтий чи жовто-синій.
А я вірю у те, і постійно чекаю новин,
Де нарешті вже скажуть, що українці – єдині!

За інших

Я за себе молився вдосталь.
Та за себе допоки – годі.
За усіх, хто молитв не просить,
Я уперше молюсь сьогодні.
За усіх, хто не має друга,
За коханих та позашлюбних.
За усіх, хто полюбить вдруге,
І за тих, хто себе не любить.
За усіх, хто за мир народів,
За усіх, хто спиняє зброю.
За людей, що живуть на Сході,
Мирне небо над головою.
За усіх, кого судять строго,
За усіх, хто не був зігрітий.
Помолюся також за Бога –
Йому важко у цьому світі!

*За мотивами вірша Оксани Самари
«Я покину писати вірші»*

Вірш У

Допоки в країні війна,
Часті збої з водою та газом,
Любитиму тебе в надзвичайному стані,
А якось іншого разу,
Може, навіть в інші часи,
Коли буде дорожче й цінніше світло,
Розкажу дітям про те, як бродячі пси
Заважали тобі розквітнути.

Заважали змінити свідомість твою –
Щоб не стала прикладом новому світу,
Руйнували оборону, медицину, культуру,
Спорт, довіру, будинки, освіту.

Як кровотечі на тілі своєму
Ти спиняла синьо-жовтими прапорами,
Вірою та любов'ю дитячою,
Солдатськими трунами,
Гіркими сльозами мами.

І поки гнило твоє тіло,
Помирали сотнями люди на Сході та Півдні,
Ти просто боролась за щастя,
Спокійно спиняла усіх диких півнів.

І таки зупинила! Сама відстояла себе,
Гола й сплюндрована, без перебільшення.
Та чому ж, моя рідна, ти й далі ходиш по колу
Й ніяк не стаєш щасливішою?